

LAKIALOITE 37/2006 vp

Laki alkoholilain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan alkoholilain muutosta, joka mahdollistaisi harvaan asutuilla seuduilla keskioluen vahvuisten alkoholijuomien kotiinkuljetuksen vähittäismyyntiluvan haltijalta ostajalle. Voimassa olevassa alkoholilaissa ei säännellä vähittäismyyntiluvan haltijan toimes-

ta tapahtuvaa keskioluen kuljettamista asiakkaalle tämän tilauksesta. Nykyisen lain katsotaan estävän keskioluen vahvuisten alkoholijuomien kotiinkuljetuksen elintarvike- ja muista liikkeistä, jotka ovat saaneet niiden vähittäismyyntiluvan.

PERUSTELUT

Alkoholilain 14 §:n 1 momentin mukaan käymisteitse valmistetun enintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävän alkoholijuoman vähittäismyyntiä saa alkoholiyhtiön lisäksi harjoittaa se, jolle lääninhallitus on myöntänyt tätä koskevan vähittäismyyntiluvan. Keskioluen saatavuutta siis väljennettiin verrattuna aikaisempaan keskioluesta annettuun lakiin, jossa sen vähittäismyynti oli rajattu elintarvikekauppoihin. Sanotun pykälän 4 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettua vähittäismyyntiä saa harjoittaa vain lääninhallituksen hyväksymässä myyntipaikassa, joka paikan sijainnin ja myyntitilojen sekä toiminnan osalta on asianmukainen ja jossa myynti on järjestetty niin, että tehokas valvonta on mahdollinen. Alkoholiasetuksen 12 §:n 4 momentin mukaan luvan myöntävän viranomaisen tulee vähittäismyyntiluvan myön-

täessään samalla päättää myymälähuoneiston hyväksymisestä.

Alkoholilain 13 §:n 2 momentin mukaan alkoholiyhtiö saa harjoittaa alkoholijuomien vähittäismyyntiä vain tuotevalvontakeskuksen hyväksymässä alkoholijuomamyymälässä, joka sijainniltaan on asianmukainen ja jossa valvonta voidaan järjestää tehokkaasti. Saman pykälän 3 momentin mukaan sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, alkoholiyhtiö voi harjoittaa alkoholijuomien vähittäismyyntiä lähettämällä niitä tilaajalle tai ostajalle sen mukaan kuin asetuksella säädetään. Sanottu säännös ja sen nojalla annettu asetus (680/1996) alkoholijuomien vähittäismyyntistä lähettämällä niitä tilaajalle tai ostajalle koskee ainoastaan alkoholiyhtiön oikeutta harjoittaa alkoholijuomien vähittäismyyntiä lähettämällä niitä tilaajalle tai ostajalle.

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietinnössä (StVM 32/1994 vp) hallituksen esityksestä alkoholilaiksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi on pidetty alkoholijuomien lähettämismahdollisuutta tärkeänä, koska vähintään 4,7 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävän alkoholijuoman vähittäismyynti jää alkoholiyhdistön yksinoikeudeksi, koska kunta voi antaa alkoholilain 12 §:n nojalla yleiskiellon alkoholijuomien vähittäismyyntin harjoittamisesta kunnassa. Lähettämismahdollisuutta korostettiin erityisesti harvaan asuttujen alueiden tarpeiden vuoksi.

Muun kuin alkoholiyhdistön harjoittamaa vähittäismyyntiä koskee lain 14 §, joka ei sisällä kumotun keskioluesta annetun lain 21 §:ää vastaavaa säännöstä keskioluen lähettamisestä tilaajalle tai ostajalle.

Nykyisen oikeuskäytännön mukaan alkoholilain alkoholijuoman hallussapitoa ja kuljetusta koskevasta 34 §:stä on tehtävissä se johtopäätös, että alkoholijuoman kuljettajan on oltava täysi-ikäinen, mutta pykälä ei sääntelee puheena olevan kaltaista vähittäismyyntiluvan haltijan toimesta tapahtuvaa alkoholijuomien kuljettamista asiakkaalle (KHO 31.12.1999 T 4392).

Nykyinen alkoholilain sisältö ja sen perusteella annettu alemmanasteinen lainsäädäntö asettaa pitkien matkojen ja huonojen liikenneyhteyksien päässä asuvat ihmiset eriarvoiseen asemaan keskioluen vahvuisten alkoholijuomien saatavuuden osalta niissä kunnissa, joissa valtuuston päätöksellä ei ole rajoitettu muutoin näiden alkoholijuomien vähittäismyyntiä. Keskioluen vahvuisten alkoholijuomien kotiinkuljetuksen estävälle lainsäädännölle ei ole myöskään esitettävissä järkeviä ja uskottavia alkoholipoliittisia perusteluja.

Sen vuoksi ehdotamme, että ne paikalliset elinkeinonharjoittajat, joilla on lupa myydä keskioluen vahvuisia alkoholijuomia liikehuoneistostaan käsin, saisivat oikeuden kuljettaa näitä juomia myös suoraan ostajien luokse. Sama oikeus olisi myös postilla ynnä muilla luovutuspaikan haltijoilla, joista ostajat noutavat nykyisen lain mukaan tilauksensa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

alkoholilain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 8 päivänä joulukuuta 1994 annetun alkoholilain (1143/1994) 14 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 764/2002, seuraavasti:

14 §

Vähittäismyyntilupa

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua vähittäismyyntiä saa harjoittaa vain lupaviranomaisen hyväksymässä myyntipaikassa, joka paikan sijainnin ja myyntitilojen sekä toiminnan osalta on asianmukainen ja jossa myynti on järjestetty

niin, että tehokas valvonta on mahdollinen. Lisäksi kunnassa, jossa kunnanvaltuusto on antanut suostumuksen alkoholijuomien vähittäismyyntiin, edellä 13 §:n 3 momentissa tarkoitettulla asetuksella tarkemmin määrätty luovutuspaikan haltija tai 14 §:n 1 momentissa tarkoitettu vähittäismyyntiluvan haltija saa kuljettaa kotiin mainitussa 1 momentissa tarkoitettuja alkoholijuomia 18 vuotta täyttäneelle ostajalle, joka

LA 37/2006 vp — Markus Mustajärvi /vas ym.

ei ole päihdynyt, siten kuin siitä tarkemmin sää-
detään asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 27 päivänä huhtikuuta 2006

Markus Mustajärvi /vas
Jari Vilén /kok
Kalevi Lamminen /kok
Minna Lintonen /sd
Jukka Roos /sd
Matti Kangas /vas
Juhani Sjöblom /kok
Jere Lahti /kok
Timo Soini /ps
Pekka Kuosmanen /kok
Esa Lahtela /sd
Tero Rönni /sd

Seppo Lahtela /kesk
Esko-Juhani Tennilä /vas
Mikko Kuoppa /vas
Erkki Virtanen /vas
Minna Sirnö /vas
Pentti Tiusanen /vas
Kari Uotila /vas
Matti Kauppila /vas
Erkki Pulliainen /vihr
Heli Paasio /sd
Raimo Vistbacka /ps
Mikko Elo /sd